

การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข
: กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงใหญ่ อำเภอโพนธิ์ไทร
THE EVALUATION OF THE PROJECT OF WHITE SCHOOL FREE
FROM DRUG AND VICES: CASE STYDY OF BAN MUANG YAI
SCHOOL, PHOSAI DISTRICT

¹รัตนภรณ์ ขจัดมลทิน

¹Rattanaphon Khachatmonthin

โรงเรียนบ้านนาหว่าเหนือ, ประเทศไทย
School Director of Ban Na WaNue, Thailand.

Received November 16, 2022; Revised November 20, 2022; Accepted December 28,2022

บทคัดย่อ

การประเมินนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข : กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงใหญ่ อำเภอโพนธิ์ไทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model มีการดำเนินการ 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ประเมิน 2 รายการ ประเมินด้านบริบท และด้านปัจจัยการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข ระยะที่ 2 ประเมินกระบวนการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข และระยะที่ 3 ประเมินผลผลิตของโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข จำนวน 3 รายการ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร ครู จำนวน 12 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน นักเรียน จำนวน 41 คน และภาคีเครือข่าย จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ประเภทละ 1 ฉบับ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.25-0.78 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.27-0.91 และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ จำนวน 2 ฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นทุกฉบับอยู่ระหว่าง 0.81 – 0.95 วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยระยะที่ 1 พบว่า ผลการประเมินด้านบริบท มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินด้านปัจจัย พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก

¹ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ, โรงเรียนบ้านนาหว่าเหนือ

ระยะที่ 2 พบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินการโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ระยะที่ 3 พบว่า ผลการประเมินด้านผลผลิต จำนวน 3 รายการ ได้แก่ 1) ประสิทธิภาพโครงการ คือ ผลการดำเนินกิจกรรม 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรมส่งเสริมเชิงสร้างสรรค์ กิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิต มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก 2) ความพึงพอใจนักเรียนต่อโครงการ อยู่ในระดับมาก 3) ความพึงพอใจของผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและภาคีเครือข่าย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : สถานศึกษาสีขาว ยาเสพติด, การประเมินแบบ CIPP Model

Abstract

This evaluation objective is to evaluate the project of white schools free of drugs and vices: case study of Ban MuangYai School in Pho Sai District, under the jurisdiction of UbonRatchathani Primary Educational Service Area Office Area 2 by using the CIPP Model. There were 3 phases of action. Phase 1 there were 2 evaluations: contextual evaluation and the factors evaluation for the implementation of the white school project Free from drugs and vices. Phase 2 it was the evaluation of processing the implementation of the white school project Free from drugs and vices. And phase 3 it was the evaluation of the productivities of the white school project Free from drugs and vices. The informant group included 12 administrators and teachers, 3 basic school committees, 41 students, and 16 network partners. The instruments consisted of an interview form, an observation form, an achievement test and 2 project satisfaction questionnaires. All of them had confidence values between 0.81 – 0.95. The data was analyzed by using percentage, mean and standard deviation. The research results as follow:

Phase 1 found that the contextual evaluation result was appropriate at the highest level and the factors evaluation results the appropriateness was appropriate at the high level.

Phase 2 found that the project implementation process evaluation result was appropriate at the highest level.

Phase 3 found that the results of productivities evaluation consisted of 3 items as follows: 1) project effectiveness which was the results of 4 activities, namely the white classroom activity; the student support system activities; the

creative promotion activities; and the life skills promotion activities was at the high level. 2) The students' satisfaction with the project was at the high level. 3) Satisfaction of the administration, teachers and educational personnel, basic school committees, and network partners was at the highest level in the overall.

Keywords: White School, Drug, the CIPP Model Assessment

บทนำ

แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (พ.ศ.2558-2562) มีจุดประสงค์เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับทุกกลุ่มที่มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ป้องกันครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา สถานประกอบการและสังคมให้ปลอดภัยจากยาเสพติด รวมทั้งสร้างพลัง ความเข้มแข็ง และความยั่งยืนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2558: 1) เชื่อมโยงกับ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดมาตรการป้องกันเด็กและเยาวชนก่อนวัยเสี่ยงและในวัยเสี่ยงไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เรียนรู้ถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด รู้จักวิธีปฏิเสธหลีกเลี่ยงยาเสพติดและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อหลีกเลี่ยงการหมกมุ่นมั่วสุมกับยาเสพติดและอบายมุข ตลอดจนดูแลช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาที่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยให้ผู้บริหารองค์กรหลักหน่วยงานและสถานศึกษาดำเนินการโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ใช้แนวคิดและหลักการของ “4 ประสาน 2 คำ” ซึ่ง 4 ประสาน ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู/อาจารย์ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนนักเรียน/นักศึกษา และส่วนของ 2 คำ กำหนดให้มีบุคลากรสำคัญที่จะเข้ามาช่วยสถานศึกษาในการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาว ได้แก่ ตำรวจและพระสงฆ์ ซึ่งอยู่ในเขตบริการของโรงเรียนและชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) ทั้งนี้เพื่อช่วยสถานศึกษาให้มีมาตรการป้องกันและการป้องปราม ติดตามผู้จำหน่ายและผู้เสพและมาตรการความปลอดภัย เป็นการเพิ่มความมั่นใจให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ในการต่อสู้กับปัญหายาเสพติดและแหล่งอบายมุขรอบสถานศึกษา ที่การแพร่ระบาดของยาเสพติดในปัจจุบัน มีการพัฒนารูปแบบต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และรุนแรง

โรงเรียนบ้านม่วงใหญ่ เป็นโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่รอยตะเข็บชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) ในพื้นที่อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นพื้นที่ทางผ่านที่มีการนำเข้ายาเสพติดประเภทยาบ้าจากประเทศเพื่อนบ้านเข้าสู่ประเทศไทย (อำเภอโพธิ์ไทร, 2562: 7) ประกอบกับเป็นพื้นที่ชายขอบของอำเภอโพธิ์ไทร ที่มีพื้นที่ติดต่อกับหลายอำเภอ มีถนนเชื่อมโยงติดต่อกันได้สะดวก อีกทั้งมีผู้ประกอบการร้านอาหาร แหล่งอบายมุขต่างๆ ในพื้นที่บริการของโรงเรียน ทำให้มีความเสี่ยงต่อผู้เรียนในโรงเรียนมากขึ้น ซึ่งจากการประเมินสถานการณ์ยาเสพติดตามสภาพ ประกอบกับประสานกับฝ่ายปกครองของอำเภอโพธิ์ไทร พบว่า หมู่บ้านในเขตบริการโรงเรียนบ้านม่วงใหญ่ ทั้ง 5 หมู่บ้าน มีผู้เสพ ผู้ค้า ที่ต้องจับตา

อย่างใกล้ชิด และจากการเยี่ยมบ้านนักเรียนของครูตามโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนหนึ่งมีปัญหาทางด้านครอบครัว เป็นลักษณะพ่อ แม่เลี้ยงเดี่ยว บางครอบครัวนักเรียนอาศัยอยู่กับบ้านใกล้เคียง บางครอบครัวนักเรียนอาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย ที่สูงอายุ บางครอบครัวพ่อแม่ ติดเหล้า ติดการพนัน (โรงเรียนบ้านม่วงใหญ่, 2562: 14) จึงทำให้นักเรียนได้สัมผัสพฤติกรรมเหล่านี้จนกลายเป็นเรื่องปกติ เมื่อเข้ามาโรงเรียนในแต่ละวันจะมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น มาโรงเรียนสาย หลีกเลี่ยงการเรียน ทะเลาะวิวาทกับเพื่อนบ่อย ไม่ตั้งใจเรียน เป็นต้น ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีแนวโน้มไปสู่คุณภาพของผู้เรียนโดยรวม ที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการป้องกันและแก้ไข

การดำเนินการของสถานศึกษาให้เกิดผลเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความเข้าใจ เพื่อประสานแนวคิดและปรัชญาในการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข โดยยึดผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน เป็นศูนย์กลาง เพื่อสร้างระบบเครือข่ายความต่อเนื่องในการดำเนินโครงการที่มีความชัดเจนและยั่งยืน เป็นรูปธรรมและครอบคลุมระบบที่มีผลกระทบซึ่งกันและกัน การดำเนินโครงการ กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เรียนและผู้ปกครองนักเรียน เป็นกลุ่มที่มีความสำคัญและจำเป็นจะต้องทำความเข้าใจกับบุตรหลานของตน เพื่อมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีความรู้ความสามารถ และมีคุณธรรมจริยธรรม ดำเนินวิถีชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ไม่สร้างปัญหาแก่ครอบครัว ชุมชน สังคม รู้จักหาเลี้ยงชีพด้วยความขยัน อดทน ประหยัด ซื่อสัตย์สุจริต การพัฒนา บ่มเพาะนักเรียนดังกล่าว โรงเรียนบ้านม่วงใหญ่ ได้แปลงนโยบาย มาตรการของหน่วยงานต้นสังกัดสู่การปฏิบัติ โดยดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องผ่านโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข และได้ดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง มีผลการดำเนินโครงการในระดับที่น่าพอใจระดับหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการให้ประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นจะต้องมีองค์ความรู้และทฤษฎีรองรับเสมอ ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา มีความตระหนักต่อปัญหาจากภัยของยาเสพติด และอาจจะส่งผลต่อพฤติกรรมผู้เรียนที่ไม่พึงประสงค์ ได้ศึกษาวรรณกรรมที่เป็นแนวคิดงานวิจัยที่เกี่ยวกับยาเสพติดในสถานศึกษา พบว่า การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาด้วยยุทธศาสตร์ 5 ด้าน การดำเนินงานกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) เป็นแนวทางที่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาได้ เช่น งานวิจัยของวิชา สมิงไพร (2558) พบว่า สถานศึกษาควรดำเนินงานดังนี้ คือ ศึกษาดูงาน การจัดกิจกรรม ทู ปี นัมเบอร์วัน สถานศึกษาจัดตั้งสารวัตรนักเรียนปราบปรามยาเสพติด จัดระบบคัดกรองให้มีประสิทธิภาพ ส่งผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดทันที สถานศึกษาควรจัดค่ายคุณธรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จัดสายตรวจของโรงเรียนทำงานร่วมกับตำรวจ สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ครู ตำรวจ ส่งบุคลากรเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จ ด้านการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สอดคล้องกับอมรรัตน์ พันธ์สนาซี (2560) พบว่า ดำเนินการโดยการกำหนดแผนงานและโครงการ/กิจกรรม ไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการ มีห้องปฏิบัติการกิจกรรม นำข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบัน และเอกสารที่เกี่ยวข้องมาใช้ ในการวางแผนดำเนินงานโครงการให้เหมาะสม นำนโยบายและ

ยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการป้องกัน สารเสพติดและอบายมุขของกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาใช้เพื่อดำเนินโครงการ มีความพร้อมด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ มีแผนดำเนินโครงการ ระยะเวลาดำเนินการ ความพร้อมของบุคลากร และด้านงบประมาณ และด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการอยู่ในระดับมาก การเฝ้าระวัง อยู่ในระดับมากที่สุด การค้นหา การป้องกัน และด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินโครงการได้

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงใหญ่ ทำการวิเคราะห์สภาพปัญหา และค้นหาแนวทางการป้องกัน สร้างภูมิคุ้มกัน ได้ข้อสรุปร่วมกันด้วยการพัฒนาโครงการสถานศึกษาสีขาวป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและอบายมุขที่มีการดำเนินการในปีที่ผ่านมา โดยเพิ่มกิจกรรมการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันภัยยาเสพติดที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน และในปีการศึกษา 2562 ได้พัฒนาโครงการ ต่อยอดจากปีการศึกษาที่ผ่านมา ด้วยการเพิ่มเครือข่ายความร่วมมือกับบุคลากรในพื้นที่อำเภอโพธิ์ไทร ในการร่วมมือกันดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข มีเป้าหมายที่มุ่งเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียนในโรงเรียน เพิ่มกิจกรรมในโครงการ ซึ่งเมื่อรวมกับกิจกรรมที่ได้ดำเนินการตามโครงการในปีที่ผ่านมา เป็น 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ และกิจกรรมทักษะชีวิต โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้มีกิจกรรมที่หลากหลายในระหว่างปฏิบัติการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนให้มีภูมิคุ้มกันที่แข็งแกร่ง สามารถหลีกเลี่ยง ปฏิเสธการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในทุกมิติ มุ่งเรียนรู้และพัฒนาตนเองด้วยความมุ่งมั่น จริงจัง โดยปราศจากภัยคุกคามจากยาเสพติดและอบายมุขต่างๆ ที่มีอยู่รอบข้าง อันเป็นผลลัพธ์สุดท้ายที่สังคมคาดหวัง และเมื่อดำเนินโครงการจนเกิดประสิทธิผล ผู้รายงานในฐานะผู้บริหารและรับผิดชอบโครงการจึงประเมินโครงการ สรุปผล และรายงานต่อผู้เกี่ยวข้อง สาธารณชนทราบต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวป้องกันยาเสพติดและอบายมุข : กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงใหญ่ ใน 3 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียน นักเรียน และภาคีเครือข่าย รวมทั้งสิ้น จำนวน 146 คน

กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู จำนวน 12 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน เนื่องจากเป็นผู้กำหนดโครงการและร่วมดำเนินโครงการ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 41 คน ภาคีเครือข่าย จำนวน 16 คน เนื่องจาก

เป็นผู้มีส่วนรับรู้ และมีส่วนร่วมในโครงการ และนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 41 คน เนื่องจากเป็นผู้มีส่วนในผลที่เกิดจากโครงการ และมีคุณภาพเพียงพอที่จะตอบแบบสอบถามได้

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหา คือการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวป้องกันยาเสพติดและอบายมุข : กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงใหญ่ ได้แบ่งการประเมิน ออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เพื่อประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) และด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) การดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวป้องกันยาเสพติดและอบายมุข : กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงใหญ่

ระยะที่ 2 เพื่อประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) การดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวป้องกันยาเสพติดและอบายมุข : กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงใหญ่

ระยะที่ 3 เพื่อประเมินผลผลิต (Output Evaluation) โครงการสถานศึกษาสีขาวป้องกันยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านม่วงใหญ่ ใน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ประสิทธิภาพโครงการ 2) ความพึงพอใจของนักเรียน และ 3) ความพึงพอใจของภาคีเครือข่ายต่อการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวป้องกันยาเสพติดและอบายมุข : กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสัมภาษณ์ก่อนการดำเนินงานโครงการ สำหรับศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ จำนวน 1 ฉบับ

3.2 แบบสอบถามก่อนการดำเนินงานโครงการ สำหรับการประเมินด้านบริบท ประเมินด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 1 ฉบับ

แบบสัมภาษณ์แบบสอบถาม ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และการใช้ภาษา หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าเท่ากับ 0.95, 0.89, 0.92 ตามลำดับ

3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.25-0.78 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.27-0.91

3.4 ชุดแบบสอบถามหลังการดำเนินโครงการ จำนวน 3 ฉบับ โดย

ฉบับที่ 1 การประเมินประสิทธิผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ

ฉบับที่ 2 การประเมินผลด้านความพึงพอใจของนักเรียนต่อการดำเนินโครงการ

ฉบับที่ 3 การประเมินผลด้านความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องต่อการดำเนินโครงการ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

การวิจัยประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยดีและอบายมุข: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านม่วงใหญ่ อำเภอโพธิ์ไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2562 ผู้วิจัยสรุปผลตามกรอบการวิจัย ดังนี้

1. การประเมินก่อนดำเนินโครงการ

ก่อนดำเนินโครงการ ผู้วิจัยดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็นและความเป็นไปได้ของการดำเนินงานโครงการ โดยร่วมมือกับครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเมินปัจจัยด้านบริบท และปัจจัยด้านนำเข้า ปรากฏผล ดังนี้

1.1 ด้านบริบท ผลการประเมินด้านบริบทโดยภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยผลการประเมินของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.72)

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า เป็นการประเมินปัจจัยที่เอื้อต่อการดำเนินงานโครงการ ความพร้อมและความเพียงพอของทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการ โดยผลการประเมินของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.80)

2. การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ: ด้านกระบวนการ

ระหว่างดำเนินโครงการ เป็นการประเมินถึงความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินการโครงการ โดยผลการประเมินของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.81)

3. การประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ: ด้านผลผลิต

หลังสิ้นสุดโครงการ เป็นการพิจารณาผลสำเร็จของโครงการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ พิจารณาความเหมาะสม ระดับการมีส่วนร่วม รวมถึงข้อเสนอแนะในการดำเนินการโครงการเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการโครงการให้มีประสิทธิภาพต่อไป มีผลการประเมิน ดังนี้

3.1 ผลการประเมินด้านประสิทธิผลโครงการ มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.71)

3.2 การศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อโครงการโดยรวม อยู่ในระดับมาก

3.3 ความพึงพอใจของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัยการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข: กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงใหญ่ อำเภอโพธิ์ไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2562 เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model เข้ามาเป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมิน ซึ่งผลประเมินทั้ง 4 ด้าน สามารถนำมาอภิปรายตามลำดับ ดังนี้

1. ด้านบริบท ผลการประเมินด้านบริบทโดยภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยผลการประเมินของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ความร่วมมือของโรงเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครองและชุมชน มีความจำเป็นในการป้องกัน นักเรียนให้ห่างไกลจากยาเสพติด ทั้งนี้อาจเนื่องจากการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านม่วงใหญ่ อำเภอโพธิ์ไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2562 ได้ดำเนินการโดยมีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน แล้วนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ นำแผนสู่การปฏิบัติ นิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายเป็นอย่างดี ตามแนวนโยบายและแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ (2559) ที่เสนอแนะให้สถานศึกษาดำเนินการ 1) ผู้บริหารทุกระดับนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ จัดทำแผนปฏิบัติการครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย และการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา ให้ความสำคัญและมีจิตสำนึกร่วมกัน ที่จะปกป้องคุ้มครอง ดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ส่งเสริม สนับสนุนจัดกิจกรรมป้องกันและเฝ้าระวังยาเสพติดในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน เสริมสร้างจิตสำนึก ทักษะชีวิตภูมิคุ้มกันต่อต้านยาเสพติดและอบายมุข จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาทุกคนให้ทั่วถึงโดยสร้างเครือข่ายแกนนำ ทุกระดับในสถานศึกษา จัดระบบการดำเนินงานยุทธศาสตร์ 5 มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา มาตรการรักษา มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการบริหารจัดการ ภายใต้กลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ เป็นไปตามหลักแนวคิดของเยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556) ได้กล่าวถึง การประเมินตามรูปแบบสตฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ในด้านที่ 1 คือการประเมินบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context evaluation) เป็นการประเมินก่อนที่จะลงมือดำเนินการโครงการใด ๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดหลักการและเหตุผลรวมทั้งเพื่อพิจารณาความจำเป็นที่จะต้องจัดทำโครงการดังกล่าวการ ชี้ประเด็นปัญหา ตลอดจนพิจารณาความเหมาะสมของเป้าหมายของโครงการ สอดคล้องกับพิชิต ฤทธิ์จรูญ (2557) ได้กล่าวถึงการประเมินรูปแบบสตฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ในด้านที่ 1 คือ การประเมินบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context evaluation) เป็นการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับการตัดสินใจในการวางแผนกำหนด เป็นผลลัพธ์ที่คาดหวังของโครงการ หรือวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของ

โครงการ การประเมินบริบท เป็นการประเมินเกี่ยวกับนโยบาย ปรัชญา เป้าหมาย แรงกดดันทางเศรษฐกิจและสังคม ความต้องการของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนแรงกดดันทางการเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชัย อาจประจันทร์ (2561) ประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติด ในโรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ด้านสภาพแวดล้อม (Context) พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นว่าสภาพแวดล้อมของโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติด โรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.43) สอดคล้องกับงานของวรวรรณ นิตยกุลเศรษฐ์ (2561) ประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามแนวทางสถานศึกษา น้อมนำ “ศาสตร์พระราชา” สู่การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างยั่งยืน พบว่า โครงการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามแนวทางสถานศึกษา น้อมนำ “ศาสตร์พระราชา” สู่การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างยั่งยืน โรงเรียนบ้านห้วยไทร อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็น ของผู้บริหาร ครูประจำชั้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด และอภิชัย อาจประจันทร์ (2561) ประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดในโรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ด้านสภาพแวดล้อม (Context) พบว่า สภาพแวดล้อมของโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติด โรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก

2. ปัจจัยนำเข้า ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.80) ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนมีทรัพยากรทางการศึกษาที่มีความพร้อม ทั้งบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายที่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนเป็นอย่างดี ในการประเมินใช้แนวทางการประเมินของพิชิต ฤทธิ์จรูญ (2557) ได้กล่าวถึง การประเมินตามรูปแบบ สตัพเฟิลบีม (Stufflebeam) ในด้านที่ เป็นการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการและกลวิธีดำเนินโครงการ เป็นการตรวจสอบความพร้อมของปัจจัยเบื้องต้น เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ เป็นต้นเป็นการประเมินเพื่อมุ่งเน้นว่ามีปัจจัยพร้อมข้อมูลที่จะดำเนินการหรือไม่ แผนหรือโครงการที่เสนอเหมาะสมหรือไม่ ควรปรับปรุงส่วนใดสารสนเทศที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ เพื่อเลือกแผนการจัดโครงการ หรือแผนการดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุดเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ (2559) ที่ให้โรงเรียนสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับยาเสพติดและอบายมุข แสวงหาความร่วมมือจากเครือข่ายแกนนำ ทุกระดับ ในสถานศึกษา ทุกภาคส่วน สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชัย อาจประจันทร์ (2561) ประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดในโรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นว่าปัจจัยในการดำเนินงานตามโครงการป้องกันและแก้ไขการใช้สารเสพติด โรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.33) และงานวิจัยของอมรรัตน์ พันธ์สนาซี (2560) ประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติด

และอบายมุข โรงเรียนบ้านบึงลัด พบว่า ปัจจัยนำเข้า (Input) ของโครงการอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านแผนการดำเนินโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนระยะเวลาดำเนินการ ความพร้อมของบุคลากรและด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก

3. ด้านกระบวนการ ผลการประเมินด้านกระบวนการโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของทั้งผู้บริหารและครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ กิจกรรมเสริมทักษะชีวิต โดยพบว่า รายการ/ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูประจำชั้นทำหน้าที่ครูแนะแนว จัดกิจกรรมชมรม/ ชมชนการเรียนรู้ มีการสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับยาเสพติดทุกวันพุธ และครูจัดกิจกรรม “วันนี้ทำดีหรือยัง” ให้นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียนทุกวัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา ได้ดำเนินการโดยให้ความสำคัญ และมีจิตสำนึกร่วมกันที่จะปกป้องคุ้มครองดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้ความร่วมมือและร่วมแรงร่วมใจจัดกิจกรรมทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง วางแผน นำแผนสู่การปฏิบัติ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลระหว่างดำเนินการ อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามแนวคิดของยาวตี รางชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556) ได้กล่าวอธิบายถึงการประเมินตามรูปแบบ สต๊ฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ในด้านการประเมินกระบวนการ (Process evaluation) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ เพื่อนำมาแก้ไขให้สอดคล้องกับข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไว้เป็นหลักฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชัย อาจประจันทร์ (2561) ประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาคาการใช้สารเสพติดในโรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา พบว่า ปัจจัยในการดำเนินงานตามโครงการป้องกันและแก้ไขการใช้สารเสพติด โรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43, S.D. = 0.33$) งานวิจัยของวิวัฒน์ชัย ปัดเมฆ (2560) ประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนบ้านทุ่งสีเสียด ปีการศึกษา 2560 พบว่า การดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และอมรรัตน์ พันสนาชี (2560) ประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนบ้านบึงลัด พบว่า ปัจจัยนำเข้า (Input) ของโครงการอยู่ในระดับมาก

4. ด้านผลผลิต

4.1 การประเมินด้านประสิทธิผลโครงการ มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาได้นำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ จัดทำแผนปฏิบัติการให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกสถานศึกษา ครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ต้องให้ความสำคัญและมีจิตสำนึกร่วมกันที่จะปกป้องคุ้มครองดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้ความร่วมมือและร่วมแรงร่วมใจ จัดกิจกรรมทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนส่งเสริม สนับสนุน จัดกิจกรรมป้องกันและเฝ้าระวังยาเสพติดในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน จัดกิจกรรมทั้งในส่วนชมรมและสภานักเรียน จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกคนให้ทั่วถึง โดยสร้างเครือข่ายแกนนำทุกระดับ ในสถานศึกษา กำหนดมาตรการป้องกันมาตรการค้นหา

มาตรการรักษา มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการบริหารจัดการ ภายใต้กลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ ตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2559) ให้สถานศึกษาพยายามป้องกันและแก้ไขให้ถึงที่สุด โดยไม่ให้นักเรียนให้พ้นไปจากสถานศึกษาเป็นภาระสังคม หรือสถาบันอื่น รายงานสภาพการใช้สาร/ยาเสพติด ให้รายงานตามความจริง ครู อาจารย์เป็นแบบอย่างที่ดี ไม่สูบบุหรี่ และพฤติกรรมไม่เหมาะสม จัดให้สถานศึกษาเป็นเขตปลอดบุหรี่และปลอดยาเสพติด สอดคล้องกับแนวคิดการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ที่เชาว์ อินโย (2553) กล่าวถึงว่า การประเมินผลผลิต (Product evaluation) เป็นการประเมินผลที่ได้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ คุ่มค่าเพียงใด โดยนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ มุ่งตอบคำถามว่า โครงการประสบความสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชัย อาจประจันต์ (2561) ประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดในโรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ด้านผลผลิต (Output) สรุปผลการประเมิน ดังนี้ 1) ผลการประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติด 5 มาตรการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42, S.D. = 0.30$) และงานวิจัยของบรรดิษฐ์ ม่วงอ่อน (2559) ประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนบ้านกกจัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 พบว่า ผลการประเมินด้านผลผลิตเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูและนักเรียนต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของนักเรียนในคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในโครงการ ภาพรวมครูและนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 เรื่อง

4.2 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขโดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวรชภรณ์ นิตยกุลเศรษฐ์ (2561) ประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามแนวทางสถานศึกษา น้อมนำ “ศาสตร์พระราชา”สู่การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างยั่งยืน โรงเรียนบ้านห้วยไทร อำเภอกอนสาร จังหวัดชัยภูมิ. พบว่า ด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ด้านการให้คำปรึกษา ด้านการใช้วิจารณญาณในการแก้ปัญหา อยู่ในระดับมาก ด้านการเลือกคบเพื่อน ด้านการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ด้านทักษะ การปฏิเสธ ด้านการยอมรับตนเอง ด้านการรู้จักให้ออกาสคนอื่น อยู่ในระดับมากที่สุด

4.3 ความพึงพอใจของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับอภิชัย อาจประจันต์ (2561) ประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดในโรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ความพึงพอใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดโรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40, S.D. = 0.43$) งานวิจัยของวรชภรณ์ นิตยกุลเศรษฐ์ (2561) พบว่า ความพึงพอใจ ของผู้ปกครองนักเรียน บุคลากรในโรงเรียนและในชุมชนที่มีต่อโครงการ ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การดำเนินการของสถานศึกษาให้เกิดผลเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความเข้าใจ เพื่อประสานแนวคิดและปรัชญาในการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข โดยยึดผู้เรียน ครอบครัว ชุมชนเป็นศูนย์กลาง เพื่อสร้างระบบเครือข่ายความต่อเนื่องในการดำเนินโครงการที่มีความชัดเจนและยั่งยืน เป็นรูปธรรมและครอบคลุมระบบที่มีผลกระทบซึ่งกันและกัน การดำเนินโครงการ กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เรียนและผู้ปกครองนักเรียน เป็นกลุ่มที่มีความสำคัญและจำเป็นจะต้องทำความเข้าใจกับบุตรหลานของตน เพื่อมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ให้เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญา มีความรู้ความสามารถ และมีคุณธรรมจริยธรรม ดำเนินวิถีชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ไม่สร้างปัญหาแก่ครอบครัว ชุมชน สังคม รู้จักหาเลี้ยงชีพด้วยความขยัน อดทน ประหยัด ซื่อสัตย์สุจริต การพัฒนา บ่มเพาะนักเรียนดังกล่าว โรงเรียนบ้านม่วงใหญ่ ได้แปลงนโยบาย มาตรการของหน่วยงานต้นสังกัดสู่การปฏิบัติ โดยดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องผ่านโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข และได้ดำเนินโครงการมาอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. ม.ป.ป.
- เกียรติพงศ์ อุ่นใจ. (2562). *รายงานการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านผาแดง ปีการศึกษา 2561*. สืบค้นเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2562 จาก <http://www.kruwande.com/forum/10.html?wbid=47197>.
- เขาว์ อินใย. (2553). *การประเมินโครงการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรดิษฐ์ ม่วงอ่อง. (2559). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูโรงเรียนอนุบาล สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*.
- ปฐมมาตี ศรีชนะ. (2559). *การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขของโรงเรียนประสานมิตรวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28*. ศรีสะเกษ: โรงเรียนประสานมิตรวิทยา.
- พรทิพย์ นุกุลกิจ. (2562). *การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขของโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11*. ชุมพร: โรงเรียนคลองฉนวนวิทยา.

- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2557). *เทคนิคการประเมินโครงการ*, กรุงเทพฯ: บริษัทแฮ็สออฟเคอร์มิสท์.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลยศรี. (2556). *การวิเคราะห์และการประเมินโครงการ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนบ้านม่วงใหญ่. (2562). *แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2562*. อุบลราชธานี: เอกสารสำเนา.
- วรรณภรณ์ นิตยกุลเศรษฐ์ (2561) *รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามแนวทาง สถานศึกษา น้อมนำ “ศาสตร์พระราชา” สู่การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืน โรงเรียนบ้านห้วยไทร อำเภอกอนสาร จังหวัดชัยภูมิ*. วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 9(3), 44-45.
- วิชา สมิงไพร (2558). *การศึกษาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี*. วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า, 2(1), 49.
- วัฒน์ชัย ปัตเมฆ. (2560). *การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนบ้านทุ่งสีเสียด ปีการศึกษา 2560*. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2562 จาก https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=152684&bcat_id=16
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2558). *แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558-2562*. กรุงเทพฯ: สำนักยุทธศาสตร์และติดตามนโยบาย.
- อมรรัตน์ พนัสนาซี (2560) *รายงานการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนบ้านบึงลัด*. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2562 จาก https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=163501
- อภิชัย อาจประจันทร์. (2561). *ประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดในโรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา อำเภอมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ*. ชัยภูมิ: โรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา.
- อำเภอโศกโพธิ์. (2562). *รายงานสถานการณ์ยาเสพติด อำเภอโศกโพธิ์ จังหวัดอุบลราชธานี*. อุบลราชธานี: เอกสารสำเนา.
- Stufflebeam, D.L & Shinkfield, A.J. (1985). *Systemic Evaluation*. Boston: kluwer-Nijhoff,

